

# Metsätalouden luonnonhoitohankkeet ja metsälainsäädäntö

Kitka-Muha-hankkeen seminaari

16.12.2014

Irmeli Ruokanen

Luonnonhoidon asiantuntija



metsäkeskus

# KEMERA-rahoituksen oikeudellinen tausta

- Kestävän metsätalouden rahoituslailla (KEMERA) rahoitetaan luonnonhoitohankkeita
- KemeraL 2 § (*rahoituksen saajat*), 20 § (*hanketyypit, hankkeiden suunnittelu ja toteuttaminen*), 21 § (*hankkeiden rahoittaminen*)
- MMM:n määräys nro 50/99 *suunnitelman laatimisesta*
- Hankkeet rahoitetaan kokonaan valtion tuella
- Rahoitusta voidaan myöntää:
  - › yksityisten maanomistajien metsissä tehtäville toimenpiteille
  - › alueille, joilla metsälaki on voimassa (metsätalousmaalle)
- Hakumenettelystä ei säännöksiä
  - › 2014 PP:lle tuli hankehaku, jossa valittu toteuttaja hakee rahoituksen esittämänsä suunnitelman pohjalta

# Oikeudellinen tausta

- Metsäkeskus päättää hankkeiden rahoittamisesta sille osoitettujen varojen puitteissa
  - › 6,5 milj. € v. 2014 (ympäristötuki ja luonnonhoitohankkeet Suomessa , josta PP:n osuus n. 1 milj. €)
- Toimenpiteet on suunniteltava yhteistyössä maanomistajien kanssa
- Toimenpiteiden suorittaminen edellyttää maanomistajien suostumusta
  - › käytännössä sovitaan toimenpiteiden toteuttamisesta, mahdollisista maapohja- ja puustokorvauksista sekä rakenteiden kunnon seurannasta ym.
  - › Metsäkeskus neuvottelee maanomistajien kanssa osana alueellista suunnittelua

# Hanketyypit

- Usean tilan alueelle ulottuvat tärkeiden **elinympäristöjen hoito- ja kunnostustyöt**
  - › esim. vesitaloudeltaan muuttuneet pienvedet ja harjujen paahdeympäristöt
- Metsälain 10 §:n 2 momentissa tarkoitettujen monimuotoisuuden kannalta **tärkeiden elinympäristöjen kartoitus**
  - › poistumassa uudessa KemeraL:ssa.
- Talousmetsien **merkittävät maisemanhoitotyöt**
  - › maiseman kunnostustöiden suunnittelu ja toteutus
  - › valtakunnallisesti tai alueellisesti arvokkaat maisema-alueet ensisijaisia

# Hanketyypit

- **Metsäojituksista aiheutuneiden vesistöhaittojen estäminen tai korjaaminen**
  - › toimenpiteillä oltava tavanomaista laajempi merkitys vesien ja vesiluonnon hoidon kannalta
  - › **metsätalouden vesiensuojelua tehostavat luonnonhoitohankkeet on yleisin hanketyyppi**
  - › vaatimus: kustannuksia ei voida osoittaa tietylle aiheuttajalle
- **Metsäojitusalueen ennallistaminen** luonnonarvoiltaan tärkeällä alueella
  - › harvinaiset tai uhanalaiset suotyypit

# Hanketyypit

- **Muut vastaavat metsäluonnonhoitoa sekä metsien monikäyttöä, maisema-, kulttuuri- ja virkistysarvoja korostavat, alueellisesti merkittävät hankkeet**
  - › hankealueet alueellisesti merkittäviä ja usein pinta-alaltaan laajoja



# Uusi toimintamalli

- › **Luonnonhoitohankkeen alueellinen yleissuunnittelu metsäkeskuksessa**
  - › edellytysten selvittäminen
  - › toimenpiteiden alustava suunnittelu hankealueella:
    - › toteutettavien toimenpiteiden kuvaus
    - › hankealue- ja toimenpidekartat
    - › alustavat määrä- ja kustannusarviot
    - › tarvittavat maanomistajien suostumukset
    - › yhteistyö viranomaisten kanssa
    - › tiedottaminen
  - › haku- ja toteutusvaiheessa toimijan neuvonta ja toteutuksen valvonta yleissuunnitelman pohjalta
  - › **Alueellinen metsäohjelma, johon jatkossa sisältyy luonnonhoidon toteutusohjelma, kehitetään v. 2014, laaditaan v. 2015**
    - › suunnitelma luonnonhoidon töistä resurssitarpeineen
    - › hankekokonaisuudet Metsäkeskuksen yleissuunnittelua varten

# Toimintamalli

- **Hankehaku (*Metsäkeskus järjestää*)**
  - › avoin haku alueen toimijoille Metsäkeskuksen hankkeelle laatiman yleissuunnitelman pohjalta
  - › haetaan ammattitaitoista toimijaa, joka ottaa kokonaisvastuun hankkeen yksityiskohtaisesta suunnittelusta ja toteutuksesta
  - › valinta hakuvaiheessa ilmoitettavilla perusteilla
  - › yksityiskohtainen suunnitelma, jossa eritelty kustannusarvio
- **Rahoitushakemus ja –päätös (*Metsäkeskus päättää*)**
  - › valitun suunnitelman pohjalta rahoitushakemus ja -päätös
- **Toteutus (*Toimija*)**
  - › tuen maksatukset toteutusilmoitusten perusteella hankkeen etenemisen mukaisesti
- **Raportointi (*Toimija*)**
  - › tulokset raportoidaan rahoituspäätöksen mukaisesti
    - › mm. toimenpiteiden todelliset kustannukset eriteltyinä
  - › tarvittaessa loppukokous



# Hankehaku –esimerkkinä Susineva

- Jalasjärven Susinevan vesiensuojelun tehostaminen
- hankealue rajattu vesistön osavaluma-alueelle
- hankealueen pinta-ala 1 400 ha, josta 85 % metsää
- esitys luonnonhoitotöistä tuli alueen maanomistajilta
- alueellisessa suunnitelmassa 20 toimenpidekohdetta, jossa vesiensuojelutoimenpiteinä; 2 kosteikkoa, 10 pohjapatoa, 9 kpl kunnostettavaa ja 5 kpl uutta laskeutusallasta, 5 rumpua
- ensimmäinen hankehakuun asetettu suunnitelma

› [www.metsakeskus.fi/Palvelut/Hankkeet](http://www.metsakeskus.fi/Palvelut/Hankkeet)



# PP:lla hankehaku 2014

- Metsäkeskus kilpailutti 3 hanketta syksyllä
  - 1 lehtojen hoitohanke Merijärvellä
  - 2 hanketta vesiensuojelua:
    - kosteikkoja ja muuta vesiensuojelun yksityiskohtaista suunnittelua
- Hankehausta ilmoitetaan metsäkeskuksen nettisivuilla ja sähköisesti metsäpalveluyrittäjille
- Uusi kemeralaki-esitys tuntee vain hankehakumenettelyn luonnonhoitohankkeiden rahoituksessa (voimaan 1.7.2015?)



[Metsäkeskus](#) >> [Palvelut](#) >> [Hankkeet](#) >> [Hankehaku](#)

METSÄÄN.FI  
LOMAKKEET  
TIEDONSIIRTOPALVELU  
ASIAANTUNTIJAPALVELUT  
METSÄNOMISTAJAKURSSIT  
NUORTEN METSÄKASVATUS  
HALKOLIITERI.COM  
[HANKKEET](#)  
[Hankehaku](#)

METSÄKESKUKSEN  
ASIAKASTUKI

Asiakastuki  
arkisin klo 8-18  
puh. 029 432 409



## HANKEHAKU

### HANKEHAKU - LUONNONHOITOHANKKEET

Metsäkeskuksen julkiset palvelut suunnittelee alueellisia Kemera-lain 20 §:n mukaisia luonnonhoitohankekokonaisuuksia, joita se tarjoaa toimijoille toteutettavaksi ns. hankehakumenettelyllä, tilaaja-tuottajamallilla. Hankehakumenettelyn tavoitteena on löytää tekijöitä sekä luonnonhoidon töiden toimenpidesuunnitteluun että niiden toteuttamiseen.

#### Alueellinen luonnonhoidon suunnittelu

Hankehakumenettely pohjautuu suunnitelmalliseen valmistelutyöhön, jossa maantieteellisesti rajatulle alueelle on alueellisella suunnittelulla kerätty tieto luonnonhoidon edistämisen kohteista ja siitä, mitä luonnonhoitotoimia kohteilla on tarkoitus tehdä. Samalla Metsäkeskus on hankkinut maanomistajien suostumukset töiden toteuttamiseen.

Alueellisen suunnittelun tarkkuus voi vaihdella hanketyypeittäin. Suunniteltavan alueen koko voi vaihdella kymmenistä hehtaareista muutamaiin tuhansiin hehtaareihin ja samoin alueella olevien maanomistajien tai tilojen määrä kymmenistä satoihin.

LATAA  
LOMAKKEET  
PALVELUSTAMME

METSÄÄN.FI  
ASIOINTI-  
PALVELU

# Hankehaku –hakemusten käsittely

## Hankehakukokous

- luonnonhoitoprosessi valmistelelee

## Hankehakupäätös

- rahoitus- ja tarkastusprosessi tekee päätöksen

## Hankehaku, rahoituspäätös

- toimija hakee Kemera -rahoituksen
- rahoitus- ja tarkastusprosessin rahoituspäätös
- hankkeen toteuttaminen, raportointi ja valvonta





metsäkeskus

Kiitos !